

Paško Anić-Antić*

UDK 339.7:657.631.6 (497.5)
JEL Classification M41, G15
Pregledni članak

RAZLIČITOSTI FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA PREMA MSFI I NACIONALNIM STANDARDIMA ZNAČAJNIH SVJETSKIH FINANCIJSKIH TRŽIŠTA - USPOREDNI PRIKAZ

Nalazimo se u uvjetima slobodne, tržišne ekonomije, kada sve više do izražaja dolazi proces globalizacije sa svim svojim popratnim efektima. Ključni čimbenici za tržišnu utakmicu koju proces globalizacije bezuvjetno nameće svjetskom gospodarstvu jesu količina, kvaliteta i brzina informacija prijeko potrebnih za kvalitetno upravljanje i za opstanak u tržišnoj utakmici. Zaoštravanje konkurencije i opstanak u tržišnoj utakmici prisiljavaju investitore, kreditore, poduzeća i sve druge sudionike na financijskim tržištima i na sve veće preuzimanje rizika, a za kvalitetno upravljanje rizicima prijeko su potrebne kvalitetne informacije.

Nositelji informacija za vanjske korisnike (sudionike financijskih tržišta) ponajprije su financijski izvještaji, kao proizvod financijskog računovodstva.

No, mnoge financijske prijere, burzovne špekulativne aktivnosti i stečajni postupci u mnogim poduzećima što se događaju u posljednim godinama poljuljale su povjerenje korisnika financijskih izvještaja u njihovu istinitost i pouzdanost u procesu odlučivanja. Posljedica je toga to da su korisnici financijskih izvještaja u stalnoj potrazi za informacijama koje su što manje podložne utjecaju različitih alternativnih postupaka, metoda i politika, odnosno za onim informacijama koje osiguravaju zadovoljavanje najvažnijih kvalitativnih obilježja tih informacija: razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost.

Ključne riječi: harmonizacija, međunarodni standardi financijskog izvještavanja, financijska tržišta, financijsko izvještavanje, usporedni prikaz.

---

* P. Anić-Antić, mr. sc., Ruđer - Inovacije d.o.o. i viši asistent na ZŠEM (pantic@irb.hr). Članak primljen u uredništvo: 2. 7. 2007.

1. Uvod

Činjenica je i to da postoje velike razlike u praksi financijskoga izvještavanja poduzeća u različitim zemljama. To izaziva velike probleme za one koji pripremaju, konsolidiraju, revidiraju i interpretiraju objavljene financijske izvještaje, a to se prije svega odnosi na definicije kategorija unutar financijskih izvještaja, ali i upotrebu različitih kriterija za njihovo priznavanje i mjerenje.

Prema mišljenjima brojnih autora, upravo je financijsko izvještavanje jedno od područja u kojem postoje veoma značajne razlike među različitim zemljama sa razvijenim financijskim tržištima. Te razlike nisu prisutne samo između zemalja s različitim računovodstvenim sustavima (primjerice između SAD i Njemačke), već se one javljaju i unutar takozvanog “anglosaksonskog” računovodstvenog sustava (primjerice između SAD i Velike Britanije). U tu će svrhu u ovom članku biti prikazan usporedni pregled sličnosti i različitosti nacionalnih standarda najznačajnijih zemalja svijeta s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

2. Pregled sličnosti i različitosti financijskog izvještavanja prema MSFI i nacionalnim standardima važnijih svjetskih financijskih tržišta

Različitost u financijskom izvještavanju izazvana različitim nacionalno prihvaćenim računovodstvenim načelima i standardima utječe na pojedine važne korisnike financijskih izvještaja. Menadžmentu poduzeća koja posluju isključivo na domaćem tržištu to ne stvara probleme, ali je to veliki problem za menadžment multinacionalnih poduzeća. To im prije svega otežava analizu financijskih podataka i praćenje uspješnosti poslovanja njihovih podružnica u različitim zemljama, i znatno poskupljuje financijsko izvještavanje na razini grupe. To je još veći problem za investitore, financijske analitičare i ostale sudionike na financijskim tržištima, pa postoje mišljenja da je različitost u nacionalnim računovodstvenim načelima jedan od uzroka zbog kojih financijska tržišta nisu toliko efikasna koliko bi mogla biti.

Za sagledavanje takvih poteškoća u nastavku dajemo *pregled značajnijih razlika u financijskom izvještavanju najznačajnijih svjetskih financijskih tržišta.*¹

---

¹ Autor prema: Nobes C., Parker R.: „Comparative international accounting“, Prentice Hall, 8th Edition, 2004.; Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, HZRFD, Zagreb 2004.; www.iasbplus.com; www.iasb.org.uk; www.iasb.com.

Tablica br. 1.:

NEKE OSNOVNE RAZLIKE IZMEĐU STANDARDA
 VELIKE BRITANIJE I MRS

	Tema	Velika Britanija	MRS ²	MRS/MSFI (revidirani) ³
1	LIFO	nije dopuštena	dopuštena	nije dopuštena
2	Ulaganje u nekretnine	Fer vrijednosti	Troškovi ili tržišna vrijednost	trošak nabave ili fer vrijednost
3	Vrijednosni papiri za trgovanje i raspoloživi za prodaju (financijski instrumenti)	Po trošku nabave ili po tržišnoj vrijednosti, ovisno koja je niža	Fer vrijednost	Fer vrijednost
4	Osnova za odgođene poreze	Vremenske razlike, mogu biti diskontirane	Privremene razlike; ne treba diskontirati	Privremene razlike, ne treba diskontirati
5	Predložene dividende	Obračunate	Nisu obračunate	Nisu obračunate
6	Prikaz vlasničkih instrumenata izdavatelja	Zasnovana na pravnoj formi	Zasnovana na stvarnoj osnovi poslovnog događaja, uključivši razdvajanje instrumenta na dug i glavnice	Zasnovana na stvarnoj osnovi poslovnog događaja, uključivši razdvajanje instrumenta na dug i glavnice
7	Promjene računovodstvene politike i ispravka osnovnih pogrešaka	Prilagodba prethodne godine	Može se prikazati u RDG	Ne može se prikazati u RDG već zahtijeva retroaktivnu primjenu/ispravak
8	Zajednički pothvati kao poslovni subjekti	Metoda udjela	Razmjerna konsolidacija ili metoda udjela	Razmjerna konsolidacija ili metoda udjela
9	Fokus izvješća o novčanom toku	Novac	Novac i novčani ekvivalenti	Novac i novčani ekvivalenti
10	Strana valuta	Tečajne se razlike obračunavaju prema stvarnom ili prosječnom tečaju. Operativna je valuta i izvještajna valuta.	Tečajne se razlike obračunavaju prema zaključnom ili stvarnom tečaju (monetarna ili nemonetarna stavka). Operativna valuta ne mora biti i izvještajna.	Tečajne se razlike obračunavaju prema zaključnom ili stvarnom tečaju (monetarna ili nemonetarna stavka). Operativna valuta ne mora biti i izvještajna.
11	Goodwill	Dopuštena amortizacija	Dopuštena amortizacija	Nema amortizacije, nego test umanjenja.

² MRS-evi važeći do 31.03.2004. godine

³ MRS/MSFI koje je revidirao IASB i koji su primjenjivi od 31.03.2004.

Tablica br. 2.:

OSNOVNE RAZLIKE IZMEĐU NIZOZEMSKIH STANDARDA I MRS

Tema	Nizozemska	MRS	MRS/MSFI (revidirani)
1. Poslovna vrijednost	Može se oduzeti od glavnice	Kapitalizira se	Kapitalizira se
2. Rezerviranja	Mogu se kreirati i kada ne postoji obveza; ne diskontiraju se. Kreiranje rezerviranja mnogo liberalnije.	Samo kada postoji obveza; diskontiraju se. Kreiranje točno određeno.	Samo kada postoji obveza; diskontiraju se. Kreiranje točno određeno.
3. Predložene dividende	Obračunavaju se	Ne obračunavaju se	Ne obračunavaju se
4. Složeni financijski instrumenti	Prikazuju se prema pravnom obliku	Raščlanjuju se na dužnički i glavnički dio	Raščlanjuju se na dužnički i glavnički dio
5. Konsolidacija	Podružnice s različitim aktivnostima izuzimaju se	Konsolidacija propisana bez obzira na vrstu aktivnosti	Konsolidacija propisana bez obzira na vrstu aktivnosti
6. Izvanredne stavke	Široka definicija izvanrednih stavki	Usko definirane	Nema izvanrednih stavki
7. Prikaz vlasničkih instrumenata izdavatelja	Zasnovan na pravnoj formi	Zasnovan na stvarnoj osnovi poslovnog događaja, uključujući razdvajanje instrumenta na dug i glavnice	Zasnovan na stvarnoj osnovi poslovnog događaja, uključujući razdvajanje instrumenta na dug i glavnice
8. Troškovi istraživanja i razvitka	Mogu se kapitalizirati	Troškovi razdoblja	Troškovi razdoblja
9. Osnova za odgođene poreze	Vremenske razlike, mogu biti diskontirane	Privremene razlike; nije potrebno diskontirati	Privremene razlike, nije potrebno diskontirati
10. Zahtjevi za objavljivanjem	Ne postoje posebni zahtjevi za objavljivanjem kod <ul style="list-style-type: none"> - izvještaja o promjenama glavnice, - prestanaka poslovanja 	Definirani za sve osnovne izvještaje i izvanredne aktivnosti kao što je prestanak poslovanja,	Definirani za sve osnovne izvještaje i izvanredne aktivnosti kao što je prestanak poslovanja

Tablica br. 3:

OSNOVNE RAZLIKE FRANCUSKIH STANDARDA I MRS

	Tema	Francuska	MRS	MRS/MSFI (revidirani)
1	Naknade nakon umirovljenja	Nisu uvijek priznate	Priznate kada postanu obveze	Priznate kada postanu obveze
2	Izvanredne stavke	Široko definirane	Usko definirane	Nema izvanrednih stavki
3	Prikaz instrumenata kapitala izdavača	Zasniva se na pravnoj formi	Zasniva se na stvarnoj osnovi poslovnog događaja, uključujući podjelu instrumenta na dug i glavnice	Zasniva se na stvarnoj osnovi poslovnog događaja, uključujući podjelu instrumenta na dug i glavnice
4	Troškovi početka poslovanja	Mogu se kapitalizirati	Trošak razdoblja	Trošak razdoblja
5	Nerealizirani dobitci od stranih valuta	Mogu se dogoditi	Prikazuju se u dobiti	Prikazuju se u dobiti
6	Financijski najmovi	Ne moraju se kapitalizirati	Kapitaliziraju se	Kapitaliziraju se
7	Rezervacije	Mogu se stvarati i kada ne postoji obveza; ne diskontiraju se	Samo kada postoji obveza; diskontiraju se	Samo kada postoji obveza; diskontiraju se
8	Ugovori o izgradnji kada se rezultat može pouzdano izmjeriti	Može biti dovršenje ugovora	Metoda stupnja dovršenosti	Metoda stupnja dovršenosti
9	Promjena računovodstvenih politika i ispravka osnovnih pogrešaka	Kroz dobit	Može se prikazati u RDG	Ne može se prikazati u RDG, već zahtjeva retroaktivnu primjenu/ispravak.
10	Troškovi početka poslovanja	Mogu se kapitalizirati	Trošak razdoblja	Trošak razdoblja
11	Osnova za odgođene poreze	Vremenske razlike, mogu biti diskontirane	Privremene razlike; nije potrebno diskontirati	Privremene razlike, nije potrebno diskontirati
12	10. Zahtjevi za objavljivanjem	Ne postoje posebni zahtjevi za objavljivanjem za <ul style="list-style-type: none"> - izvještaj o promjenama glavnice, - prestanak poslovanja - izvještaj po segmentima, - izvještaj o novčanom toku (samo za konsolidirane izvještaje), - transakcije s povezanim strankama. 	Definirani za sve osnovne izvještaje i izvanredne aktivnosti, kao što je prestanak poslovanja.	Definirani za sve osnovne izvještaje i izvanredne aktivnosti, kao što je prestanak poslovanja.
13	LIFO metoda	Dopuštena	Dopuštena uz prilagodbu kod objavljivanja	Nije dopuštena

Tablica br. 4:

GLAVNE RAZLIKE IZMEĐU NJEMAČKIH STANDARDA I MRS

Opis	Njemačka	MRS	MRS/MSFI (revidirani)
1. Novčana salda stranih valuta	Niži od tečaja na datum transakcije i zaključnog tečaja	Tečajne se razlike obračunavaju prema zaključnom ili stvarnom tečaju (monetarna ili nemonetarna stavka). Operativna valuta ne mora biti i izvještajna.	Tečajne se razlike obračunavaju prema zaključnom ili stvarnom tečaju (monetarna ili nemonetarna stavka). Operativna valuta ne mora biti i izvještajna.
2. Najmovi	Oopćenito se ne kapitaliziraju i evidentiraju kao financijski	Kapitaliziraju se kad je riječ o financijskom	Kapitaliziraju se kad je riječ o financijskom
3. Tržišne vrijednosnice i one raspoložive za prodaju	Niži iznos od troška i tržišne vrijednosti	Fer vrijednost	Fer vrijednost
4. Rezervacije	Može kad ne postoji obveza, nisu diskontirani	Samo kada obveza postoji, diskontiraju se	Samo kada obveza postoji, diskontiraju se
5. Goodwill	Može se umanjiti iz pričuva	Kapitalizira se i amortizira	Kapitalizira se, test umanjnja umjesto amortizacije
6. Rezervacije za naknade zaposlenima	Prati porezna pravila	U obzir uzima očekivane plaće; koristi se tržišna diskontna stopa	U obzir uzima očekivane plaće; koristi se tržišna diskontna stopa
7. Odgođeni porezi	Vremenska razlika; neka se odgođena porezna imovina ne priznaje	Privremene razlike; ne treba diskontirati	Privremene razlike, ne treba diskontirati
8. Konstrukcije	Uglavnom metoda dovršenog ugovora	Metoda postotnog dovršenja	Metoda postotnog dovršenja
9. Stalna imovina	Trošak ili niža vrijednost	Trošak nabave	Trošak nabave
10. Politika promjena i ispravljanje osnovnih pogrešaka	Kroz dobit	Može se prikazati u RDG	Ne može se prikazati u RDG, već zahtjeva retroaktivnu primjenu/ispravak.
11. Izvanredne stavke	Široko definirane	Usko definirane	Ne postoje
12. Trošak osnivanja	Može se kapitalizirati i amortizirati do 4 godine.	Trošak razdoblja	Trošak razdoblja
13. Zahtjevi za objavljivanjem	Ne postoje posebni zahtjevi za objavljivanjem za <ul style="list-style-type: none"> - izvještaj o promjenama glavnice, - prestanak poslovanja, - fer vrijednost financijske imovine i obveza - zarade po dionici. 	Definirani za sve osnovne izvještaje i izvanredene aktivnosti, kao što je prestanak poslovanja,	Definirani za sve temeljne izvještaje i izvanredene aktivnosti kao, što je prestanak poslovanja
14. Oblik izvještaja	Standardizirani oblik bilance i RDG	Dan minimum pozicija	Dan minimum pozicija

Tablica br. 5:

GLAVNE RAZLIKE IZMEĐU JAPANSKIH STANDARDA I MRS

Opis	Japan	MRS	MRS/MSFI (revidirani)
1. Financijski najam, ne uključujući onaj s prijenosom vlasništva	Ne kapitalizira se	Kapitalizira se	Kapitalizira se
2. Zalihe	Mogu se vrednovati prema trošku nabave	Vrijednost niža od troška i neto realizirana vrijednost	Vrijednost niža od troška i neto realizirana vrijednost
3. Ugovori o izgradnji, gdje se dovršenje može realno izmjeriti	Može se koristiti metodom dovršenog ugovora	Koristi se metodom postotnog dovršenja	Koristi se metodom postotnog dovršenja
4. Rezervacije	Mogu se obračunati bez utvrđene obveze, općenito se ne diskontiraju	Samo kad postoji obveza, diskontiraju se	Samo kad postoji obveza, diskontiraju se
5. Predložene dividende	Mogu biti obračunane	Ne mogu se obračunati	Ne mogu se obračunati
6. Konvertibilni dužnički instrument	Općenito se evidentira kao dugovanje	Ne obračunava se	Ne obračunava se
7. Izvanredne stavke	Šire definiranje	Uže definiranje	Ne definiraju se
8. Računovodstvene politike podružnica	Dopuštena različitost za inozemne podružnice ako su u skladu sa zahtjevima tih zemalja	Iste računovodstvene politike uz iznimku kada „nije praktično koristiti se istima“.	Iste računovodstvene politike
9. Troškovi osnivanja	Mogu se kapitalizirati	Trošak razdoblja	Trošak razdoblja
10. Povezana poduzeća	Ne koristi se, osim kada se to izrazito preporučuje, metoda udjela	Može se koristiti metodom udjela	Metoda udjela samo za konsolidirane izvještaje (za pojedinačne izvještaje koriste se metodom troška ili MRS 39).
11. Zahtjevi za objavljivanjem	Ne postoje posebni zahtjevi za objavljivanjem za: - izvještaj o promjenama glavnice, - prestanak poslovanja, - za korištenje LIFO metodom, - izvještavanja po segmentima	Definirani za sve osnovne izvještaje i izvanredne aktivnosti, kao što je prestanak poslovanja,	Definirani za sve osnovne izvještaje i izvanredne aktivnosti, kao što je prestanak poslovanja

Tablica br. 6:

NEKE OD RAZLIKA MRS, AUSTRALIJE, KANADE I SINGAPURA

Opis	MRS	MRS/MSFI (revidirani)	Australija	Kanada	Singapur
1. Nematerijalna imovina	Trošak razdoblja	Trošak razdoblja	Nije propisan (može se kapitalizirati ili kroz RDG)	Može kapitalizirati troškove osnivanja i trgovačkih marki	Može kapitalizirati preliminarne troškove i interno generiranu imovinu
2. Goodwill	Kapitalizira se i amortizira (pretpostavka je 20 godina)	Kapitalizira se, test umanjenja umjesto amortizacije	Kapitalizirati, 20 godina maksimum vijek trajanja	Kapitalizirati; Test umanjenja	Može se umanjiti od pričuva
3. Računovodstvo udruživanja	Kada se ne radi o kupnji (dopušteno)	Zabranjeno	Zabranjeno	Slično MRS-ima	Širi okvir od onoga pod MRS
4. Izračun umanjenja vrijednosti imovine	Korištenje diskontiranog novčanog tijeka	Korištenje diskontiranog novčanog tijeka	Može se koristiti nediskontiranim novčanim tijekom	Koristi se nediskontiranim novčanim tijekom	Nema pravila
5. Dobitci i gubitci netekućeg preračunavanja valuta	Evidentiraju se kroz račun dobiti i gubitka	Evidentiraju se kroz račun dobiti i gubitka	Evidentiraju se kroz račun dobiti i gubitka	Odgoditi i amortizirati	Može se odgoditi
6. Definiranje obaveza za naknade	Za sve četiri kategorije propisani načini utvrđivanja i mjerenja	Za sve četiri kategorije propisani načini utvrđivanja i mjerenja	Nema pravila	Koriste se različitim metodama; ne priznaje posebne troškove prošlih usluga	Nema pravila
7. Prijedlog dividendi	Ne mogu se obračunati	Ne mogu se obračunati	Općenito su obračunane	Nisu obračunane	Obračunane
8. Osnovica za raspored odgođenog poreza	Privremene razlike; ne treba diskontirati	Privremene razlike, nije potrebno diskontirati	Vremenske razlike; raspored ukupnog iznosa	Privremene razlike; raspored djelomičnog iznosa	Vremenske razlike
9. Objavljivanja o prekidu poslovanja	Definirano	Definirano	Nema pravila	Nalik MRS	Nema pravila
10. Izvješćivanje po segmentu	Obvezno za kotirajuća poduzeća	Obvezno za kotirajuća poduzeća	Nije potrebno	Nije potrebno	kao MRS

Tablica br. 7:

PREGLED GLAVNIH RAZLIKA IZMEĐU MRS
I SKANDINAVSKIH ZEMALJA

OPIS	MRS	MRS/MSFI (revidirani)	Danska	Norveška	Švedska
1. Računovodstvo najmovi	Kapitalizira se financijski najam	Kapitalizira se financijski najam	Nema pravila	Kapitalizira se financijski najam	Kapitalizira se financijski najam
2. Rezervacije	Samo kada postoji obveza, diskontiraju se	Samo kada postoji obveza, diskontiraju se	Nema pravila	Mogu postojati i kada nema obveze	Mogu postojati i kada nema obveze
3. Računovodstvo naknada zaposlenima	Za sve četiri kategorije propisani načini utvrđivanja i mjerenja	Za sve četiri kategorije propisani načini utvrđivanja i mjerenja	Nema pravila	Postoje samo pravila o mirovinama	Postoje samo pravila o mirovinama; različite metode
4. Odgođeni porezi	Privremene razlike; nije potrebno diskontirati	Privremene razlike; nije potrebno diskontirati	Nema pravila	Privremene razlike; nema diskontiranja	Privremene razlike; diskontiranje ograničeno
5. Objavljivanja o prekidu poslovanja	Definirano	Definirano	Nema pravila	Definirano	Nema pravila
6. <i>Goodwill</i>	Kapitalizira se; pretpostavka da je vijek trajanja maksimalno 20 godina	Kapitalizira se, test umanjenja umjesto amortizacije	Može se umanjiti od kapitala	Kapitalizira se; nema granice na vijek trajanja	Kapitalizira se; pretpostavka da je vijek trajanja maksimalno 20 godina
7. Predložene dividende	Ne obračunavaju se	Ne obračunavaju se	Obračunane su	Obračunane su	Nisu obračunane
8. Ugovori koji mogu biti pouzdano mjerljivi	Metoda stupnja dovršenosti	Metoda stupnja dovršenosti	Može se koristiti metodom dovršenog ugovora	Metoda postotnog dovršenja	Metoda postotnog dovršenja
9. Umanjenja dugotrajne materijalne imovine	Korištenje diskontiranog novčanog tijeka	Korištenje diskontiranog novčanog tijeka	Može se ograničiti samo na stalno	Samo kada je stalno	Samo kada je stalno

Tablica br. 8:

**PREGLED RAZLIKA MRS I STANDARDA ITALIJE,
ŠPANJOLSKE I KOREJE**

Opis	MRS	MRS/MSFI (revidirani)	Italija	Španjolska	Koreja
1. Osnivačka ulaganja	Obračunani u troškove	Obračunani u troškove	Mogu biti kapitalizirani	Mogu biti kapitalizirani	Mogu biti kapitalizirani
2. Vrednovanje stalne materijalne imovine	Trošak nabave ili tekuća vjerodostojna (fer) vrijednost	Trošak nabave ili tekuća vjerodostojna (fer) vrijednost	Revalorizacija iz 1991. i odnosni troškovi	Revalorizacija iz 1996. i odnosni troškovi	Različito, nema revalorizacije, tekući
3. Rezervacije	Samo kada postoji obveza	Samo kada postoji obveza	Ovisi o odluci direktora; nije diskontiran	Ovisi o odluci direktora; nije uobičajeno diskontirati	Ovisi o odluci direktora; nije diskontiran
4. Predložene dividende	Ne obračunavaju se	Ne obračunavaju se	Nisu obračunate	Nisu obračunate	Obračunate su
5. Financijski najam	Kapitalizira se	Kapitalizira se	Ne kapitalizirati	Uska definicija; kapitalizirati kao nematerijalnu imovinu	Kapitalizirati
6. Izvještaj o novčanom tijeku	Obvezan	Obvezan	Ne traži se	Traži se izvještaj o novčanim fondovima	Traži se
7. Umanjenje vrijednosti	Usporediti postojeću vrijednost s većom vrijednošću u upotrebi i neto prodajnom cijenom	Usporediti postojeću vrijednost s većom vrijednošću u upotrebi i neto prodajnom cijenom	Izvještavati samo u slučaju stalnog umanjenja	Izvještavati samo u slučaju stalnog umanjenja	Nema pravila o izračunima vrijednosti kojom se koristi
8. Pretpostavka za ostvarivanje značajnog utjecaja (za računovodstvo udjela)	Počinje sa 20%	Počinje sa 20%	Za poduzeća koja kotiraju na burzi i holding kompanije počinje sa 10%	Za poduzeća koja kotiraju na burzi i holding kompanije počinje sa 3%	Počinje sa 20%
9. Dobitci od monetarne ravnoteže	Pripisati rezultatu	Pripisati rezultatu	Na dugoročna salda odgoditi do dogovora	Općenito se odgađa	Pripisati rezultatu

10. Računovodstvo ugovora	Metoda postotnog dovršenja	Metoda postotnog dovršenja	Može se koristiti metodom dovršenog ugovora	Metoda postotnog dovršenja	Metoda postotnog dovršenja
11. Izvanredne stavke	Definicija u užem smislu	Ne postoje	Definicija u širem smislu	Definicija u širem smislu	Definicija u užem smislu
12. Goodwill	Kapitalizira se; pretpostavka da je vijek trajanja maksimalno 20 godina	Kapitalizira se, test umanjenja umjesto amortizacije	Može se pripisati kapitalu; nema postavljen maksimalni vijek trajanja	Kapitalizirati; vijek trajanja maksimalno 10 godina	Kapitalizirati; vijek trajanja maksimalno 5 godina
13. Osnovica za odgođenu poreznu obvezu	Privremene razlike; nije potrebno diskontirati	Privremene razlike, nije potrebno diskontirati	Mogu nastati vremenske razlike	Vremenske razlike	Privremene razlike
14. Nejednake podružnice	Konsolidiraju se	Konsolidiraju se	Neke su isključene	Neke su isključene	Konsolidirati

3. Usporedba financijskog izvještavanja prema MSFI i US GAAP

Budući da su SAD i EU najznačajnija svjetska tržišta kapitala, težnja krovnih organizacija IASB i FASB upravo je na njihovom „približavanju“. No, sam pojam približavanja nije isto što i postojanje jedinstvenoga seta standarda. S pravom se postavlja pitanje u kojem smjeru ići kod toga približavanja, odnosno dali je moguć kompromis njihovim približavanjem. Stoga ćemo u nastavku dati sažetak postojećih sličnosti i razlika između dva najznačajnija seta standarda, MSFI i US GAAP.

Kao najznačajnije sličnosti i različitosti mogu se navesti:⁴

- **Računovodstveni okvir.** I MSFI i US GAAP imaju svaki svoj Okvir kao osnovu za donošenje vlastitih standarda.
  - **Kvalitativne karakteristike financijskih informacija.** Ovdje nema razlika.
- **Elementi izvještavanja.** Kod elemenata financijskih izvještaja (imovina, obveze, kapital, prihodi i rashodi) isto tako nema bitnih razlika.

⁴ www.iasplus.com/similarities and Differences-A comparison of MSFI and US GAAP, February 2006.

■ Povijesni trošak.

- **MSFI.** Osnovno računovodstveno načelo, uz mogućnost dopuštanja ponovnoga mjerenja nematerijalne imovine, postrojenja i opreme i investicijske imovine.
- **US GAAP.** Zabranjuje mogućnost ponovnog mjerenja, osim za neke kategorije financijskih instrumenata koji se mjere prema fer vrijednosti.

■ Financijski izvještaji.

- **MSFI.** Sva poduzeća moraju sastaviti jedinstvene izvještaje koji moraju biti u skladu s MSFI.
- **US GAAP.** Sva poduzeća registrirana kod SEC-a moraju sastavljati izvještaje prema US GAAP pravilima SEC. Strana poduzeća koja kotiraju na američkim burzama (registrirana kod SEC-a) mogu svoje izvještaje sastaviti prema US GAAP ili prema drugim općeprihvaćenim standardima, kao što su MSFI, ali uz uvjet da usklade neto prihod i kapital prema US GAAP kroz bilješke.

Tablica br. 9:

SET FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PREMA MSFI I US GAAP

VRSTA IZVJEŠTAJA	MSFI	US GAAP
Bilanca	Zahtijevano	Zahtijevano
Izvještaj o dobiti	Zahtijevano	Zahtijevano
Izvještaj o priznatom prihodu i rashodu (SoRIE)	Zahtijevano, ukoliko izvještaj o promjeni vlasničke glavnice nije prikazan kao osnovni izvještaj (ako je prezentiran onda je SoRIE dio njega).	Izvještaj o ostali troškovima i ostalim akumuliranim troškovima. (može biti u kombinaciji s Izvještajem o dobiti i s Izvještajem o promjeni vlasničke glavnice).
Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice	Zahtijevano. Iznimka su investicijski planovi poduzeća i planovi naknada za djelatnike	Zahtijevano
Izvještaj o novčanom toku	Zahtijevano	Zahtijevano
Računovodstvene politike	Zahtijevano	Zahtijevano
Bilješke uz financijske izvještaje	Zahtijevano	Zahtijevano

Izvor: [www.iasplus.com/similarities and Differences-A comparison of MSFI and US GAAP](http://www.iasplus.com/similarities-and-Differences-A-comparison-of-MSFI-and-US-GAAP), February 2006.

■ **Usporedba unutar financijskih izvještaja.**

- **MSFI.** Jedna godina (prethodna i tekuća) zahtijevana je za sve numeričke elemente uz ograničena izuzeća u objavljivanju.
- **US GAAP. SEC** zahtijeva dvogodišnju usporedbu s tekućom godinom (dvije prethodne i tekuća), osim balance, gdje je zahtijevana usporedba tekuće godine samo sa prethodnom godinom.

■ **Format financijskih izvještaja.**

Tablica br. 10:

FORMAT FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PREMA MSFI I US GAAP

VRSTA IZVJEŠTAJA	MSFI	US GAAP
Bilanca	Nije propisan. Propisan je set elemenata koji moraju biti objavljeni.	Slično kao kod MSFI.
Izvještaj o dobiti	Nije propisan. Mogućnost izbora dviju metoda prikazivanja (metoda ukupnih troškova i metoda prirodne vrste troška). Zahtijevan minimum informacija. Izvanredne stavke zabranjene.	Nije propisan. Mogućnost izbora dviju metoda (jednostupanjski i višestupanjski model). Izvanredne su stavke sasvim rijetka mogućnost.
Izvještaj o priznatom prihodu i rashodu (SoRIE)	Zabranjen ako je Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice prihvaćen kao osnovni, i obrnuto s time da se onda promjene kapitala objavljuju u bilješkama.	Mogućnost izbora između tri formata.
Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice	Nije propisan. Određene stavke koje moraju biti objavljene.	Slično kao MSFI.
Izvještaj o novčanom toku	Određene tri kategorije aktivnosti. Kamate i dividende mogu biti ili poslovne ili financijske aktivnosti.	Isto kao MSFI. Kamate i primljene dividende mogu biti samo poslovne aktivnosti (plaćene kamate samo su financijske aktivnosti)

Izvor: autor prema www.iasplus.com

Iz gore prikazanih sličnosti i različitosti možemo vidjeti da i pored, doduše tek započetog, procesa približavanja (smanjivanja različitosti) postoje znakovite različitosti kod financijskog izvještavanja prema svakom od navedenih standarda. Različitosti nisu samo u postupku prikazivanja financijskih izvještaja, nego postoje i kod samoga priznavanja i vrednovanja elemenata financijskih izvještaja. Sve to sasvim sigurno smanjuje njihovu uporabu u svrhu dobivanja potrebnih (kvalitetnih i usporedivih) informacija za potrebe donošenja odluka na financijskim tržištima.

3.1. Proces usklađivanja MSFI i US GAAP

IASB i FASB kao krovne organizacije dvaju najznačajnijih setova standarda (MRS i US GAAP) održali su u rujnu godine 2002. zajednički sastanak o početku procesa usklađivanja MSFI i US GAAP u radi približavanja (harmonizacije) ili pak radi stvaranja jedinstvenoga seta standarda za potrebe sudionika financijskih tržišta u procesu odlučivanja. Rezultat je toga sastanka potpisivanje zajedničkoga Norwalk Ugovora u kojem jamče da će sve svoje snage i znanja dati za stvaranje jedinstvenoga seta standarda. Na njihovom idućim sastancima o istoj temi, u travnju i listopadu godine 2005. ponovo su potvrdili svoju odlučnost i predanost usklađivanju. No, utvrđeno je da je, unatoč naporima za usklađenje, taj proces teško ostvariv. **Umjesto toga, prihvaćanje općih i visokokvalitetnih standarda potvrđen je kao zajednički dugoročan cilj.**

Sukladno s time, navedeni je proces ujednačivanja stavova i proces donošenja seta novih standarda usmjeren na dvije razine:⁵

- do godine 2008. mora se jasno označiti je li potrebno teme o različitim stavovima realizirati unutar jednoga ili više kratkoročnih projekata,
- Stalni rad na procesu ujednačivanja i razvijanja.

Za potrebe kratkoročnih ciljeva (do godine 2008.) čelništvo IASB i FASB usvojilo je slijedeće kratkoročne akcije koje prikazujemo u slijedećoj tablici:

Tablica br. 11.:

TEME ZA KRATKOROČNO USKLAĐENJE US GAAP I MSFI

Teme koje mora razmotriti FASB	Teme koje mora razmotriti IASB
Opcija fer vrijednosti *	Troškovi posudbe
Umanjenje (zajedno s IASB)	Umanjenje (zajedno s FASB)
Porez na dobit (zajedno s IASB)	Porez na dobit (zajedno s FASB)
Investicijska imovina (ulaganje u nekretnine)**	Državne garancije
Istraživanje i razvitak	Zajednički pothvati
Događaji nakon balance	Izveštavanje po segmentu
Napomena: * tema je aktivna od 01.07.2005. ** temu je potrebno razmotriti kao dio projekta o opciji fer vrijednosti	Napomena: Teme su već dio kratkoročnoga projekta usklađenja ili će biti njemu dodana.

Izvor: www.iasplus.com, The IASB and U.S. Financial Accounting Standards Board, topics for short term convergence.

⁵ Podrobnije www.iasplus.com, Memorandum of Understanding "The Norwalk Agreement".

FASB i IASB napominju da su to samo aktivnosti koje predstavljaju dio jednog dugoročnog procesa. Također su svjesni i prihvaćaju kao potrebu obvezivanje na zajednički i neprekidni rad dosljedno njihovom već ustaljenom poslu uključujući stalne konzultacije i savjete sa zainteresiranim stranama do samog svršetka započetog procesa.

4. Utjecaj harmonizacije financijskoga izvještavanja na izvještavanje u Republici Hrvatskoj

Novi Zakon o računovodstvu objavljen je u Narodnim novinama br. 146 od 12. prosinca i u primjeni je od 01.01.2006. godine.

Obveznici primjene Zakona sve su pravne osobe u smislu odredbi Zakona o trgovačkim društvima sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i fizičke osobe upisane u sudski registar kao trgovac pojedinac prema odredbi Zakona o trgovačkim društvima, koji je trgovac pojedinac obveznik poreza na dobit sa prebivalištem u Republici Hrvatskoj. Obveznik je primjene i fizička osoba, udruga građana i ustanova koja samostalno obavlja djelatnost sa ciljem ostvarivanja dobiti, ako je posebnim propisima određena kao obveznik poreza na dobit. Obveznici su i tuzemne poslovne jedinice nerezidenta ako je posebnim propisom određeno da su obveznici poreza na dobit i organizacijski dijelovi rezidenta u inozemstvu i ako prema inozemnim propisima ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja.

Prema čl.2. st. 5. Zakona odredbe se ne odnose na državni proračun, na proračune jedinica lokalne i regionalne samouprave, na izvanproračunske fondove, na tijela državne uprave i državne vlasti, na tijela jedinica lokalne i područne samouprave, na političke stranke i sindikate.

U članku 15. Zakona financijski su izvještaji: *bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama na glavnici i bilješke uz financijske izvještaje. Sadržaj i oblik objavljivanja sukladan je s odredbama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja ili s odredbama posebnih propisa koji određuju poslovanje pojedinih obveznika primjene ovoga Zakona.*

U Zakonu (članak 17.i 18.) poduzetnici obveznici ovoga Zakona klasificiraju se na:

- I. *male*, ako ne prelaze dva od tri slijedeća kriterija:
  - a. ukupna aktiva iznosi 27 milijuna kuna,
  - b. prihod iznosi 54 milijuna kuna,
  - c. imaju 50 djelatnika.

2. *srednje*, ako prelaze dva od tri kriterija za manje obveznike, a nikada ne prelaze dva od tri slijedeća kriterija:
  - a. ukupna aktiva iznosi 108 milijuna kuna,
  - b. prihod iznosi 216 milijuna kuna,
  - c. imaju 250 djelatnika.
3. *velike*, ako prelaze dva od tri slijedeća kriterija:
  - a. ukupna aktiva iznosi 108 milijuna kuna,
  - b. prihod iznosi 216 milijuna,
  - c. imaju 250 djelatnika.

Navedeni kriteriji podrazumijevaju stanja i iznose na dan 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se radi klasifikacija.

Osim velikih obveznika po gore navedenim kriterijima Zakona, velikim se obveznicima (društvima) smatraju i :

- sve banke, stambene štedionice, poduzeća za osiguranje, leasing poduzeća, poduzeća za upravljanje mirovinskim i investicijskim fondovima i mirovinski i investicijski fondovi s pravnom osobnosti, poduzeća za upravljanje mirovinskim i investicijskim fondovima i zasebna imovina bez pravne osobnosti kojom upravljaju, mirovinska osiguravajuća poduzeća,
- obveznici izrade konsolidiranih financijskih izvještaja prema MSFI,
- svi drugi obveznici iz djelokruga nadležnosti nadzornih institucija iz čl. 15. st.5. Zakona.

Prema ovome su Zakonu obveznici primjene MSFI slijedeći subjekti:

- svi veliki subjekti,
- subjekti vrijednosnicama kojim se trguje na burzama ili se spremaju za uvrštenje na službenim tržištima i koji su na kotaciji za javna dionička društva sukladno s odgovarajućim zakonima.

Ostali, oni koji po ovome Zakonu nisu obveznici, mogu birati između primjene MSFI u potpunosti ili primjene onih koje objavi Odbor za standarde financijskog izvještavanja sukladno s MSFI i koji su objavljeni u Narodnim novinama.⁶ Osim toga Odbor bi se morao pridržavati i računovodstvenih EU regulativa, ponajprije 4. i 7. direktive.

---

⁶ Zakon o računovodstvu, NN 146/05, članak 18.st.2.

5. Zaključak

Razvitak svjetskog gospodarstva izaziva sve veću povezanost među poslovnim subjektima i to kako unutar neke nacionalne ekonomije, tako i na međunarodnom tržištu. Sve veća međusobna razmjena roba i usluga i sve snažniji financijski tokovi izazvani razvitkom financijskih tržišta doprinose stvaranju potrebe međusobnog komuniciranja objavljivanjem i razmjenom financijskih podataka. Stvorena je potreba usporedivosti financijskih izvještaja u uzastopnim vremenskim razdobljima, te usporedivosti financijskih izvještaja različitih poduzeća. Definitivno, potreba za brzim i kvalitetnim informacijama postaje ključni faktor u tržišnom opstanku sudionika financijskih tržišta.

U članku smo vidjeli da postoje različitosti u praksi financijskoga izvještavanja među značajnijim financijskim tržištima diljem svijeta. Tim različitostima uzrok mogu biti raznolike društvene, ekonomske i zakonske okolnosti, uzimajući u obzir i potrebe nacionalnih zahtjeva. To izaziva velike probleme za one koji pripremaju, konsolidiraju, revidiraju i interpretiraju objavljene financijske izvještaje, prije svega za definiranje kategorija unutar financijskih izvještaja, ali i kod upotrebe različitih kriterija za njihovo priznavanje i mjerenje. Da bi se prevladale takve poteškoće, nekoliko je organizacija širom svijeta uključeno u pokušaje usklađivanja ili standardiziranja financijskoga izvještavanja, ponajprije kada govorimo o poduzećima vrijednosnicama kojih se trguje na financijskim tržištima ili se to namjerava.

LITERATURA

1. Bailey, R. A., Bailey, M.C. (2005.): *International Accounting*, 5. izdanje, Prentice Hall.
2. Greuning, H., V. (2006.): *Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja*, MATE d.o.o., Zagreb.
3. Grupa autora (2003.): *Računovodstvo*, HZRIF, Zagreb.
4. Grupa autora (2006.): *Računovodstvo trgovačkih društava uz primjenu MSFI/MRS i poreznih propisa*, HZRIF, Zagreb.
5. Mishkin, F.S., Eakins, S.G. (2005.): *Financijska tržišta + institucije*, četvrto izdanje, MATE, Zagreb.
6. Nobes, C., Parker, R. (2004.): *Comparative International Accounting*, Prentice Hall, Eighth Edition.
7. Barth, M., Clinch, G. (1996.): "International Accounting Differences and Their Relation to Share Prices. Evidence from U.K. Australian and Canadian Firms", *Contemporary Accounting Research*, Vol. 13, No. 1.

8. Cheng, R., H., Dunne, K., M., Nathan, K., S. (1997.): "Target Shareholder's Returns: The Effect of Diversity in Accounting standards and Tax Treatments in Cross-Border Acquisition", *Journal of Accounting and Public Policy*, No. 16.
9. Gulin, D. (2001.): "Obilježja i razvoj računovodstvene regulative u svijetu i kod nas", u: *Zbornik radova XXXVI. Simpozij HZRI F*, Pula, str. 9-35.
10. Gulin, D. (2006.): "Prilagođavanje regulative financijskog izvještavanja u cilju povećanja efikasnosti profitnog sektora Hrvatske", u: *Zbornik radova XLI. Simpozija HZRI F*, Pula, str. 31-56.
11. Spremić, I. (2004.): "Potrebe i mogućnosti međunarodne harmonizacije računovodstva", *Računovodstvo i financije* br.: 11/2004, HZRI F, Zagreb.
12. Tadijančević, S. (2006.): "Primjena novog Zakona o računovodstvu novi izazov za računovodstvenu struku", *Računovodstvo i financije*, br. 1/2005., HZRI F, Zagreb, str. 5-7.
13. *Zakon o računovodstvu*, 2005., Narodne novine br. 14//2005., Zagreb.
14. Žager, K., Ramljak, B., lipanj 2002.: "Potrebe i iskustva drugih zemalja u razvoju računovodstva malih poduzeća", u: *Zbornik radova XXXVII. Simpozija HZRI F*, Pula, str. 107-118.
15. www.iasb.org, (International Accounting Standards Board)
16. www.iasb.org.uk (International Accounting Standards Board, UK)
17. www.iasplus.com, (Deloitte)

DIFFERENCES IN FINANCIAL REPORTING ACCORDING TO MSFI AND NATIONAL STANDARDS OF THE WORLD IMPORTANT FINANCIAL MARKETS – A COMPARATIVE VIEW

Summary

We are participants of the globalization process and its effects. Key factors of market competition unavoidably imposed by globalization process are quantity, quality and speed of getting information needed for successful management and survival on the market.

The best providers of quality information needed in decision-making process by participants on financial markets are financial statements as product of financial accounting.

Also, it is the fact that many differences in financial reporting among important financial markets exist. Those differences may be caused by social, economical and legislative circumstances. That situation may cause great problems in the process of preparing, consolidation, auditing and interpretation of financial statements, especially regarding the definition of items in financial statements and their recognition and measurement as well. To avoid these problems some famous world accounting organizations are involved in process of harmonization of financial reporting. This paper presents a comparative view of similarities and differences of financial reporting made according to MSFI and national Accounting standards among important national financial markets in the world.

Key words: harmonization, International Financial Reporting Standards, financial markets, financial reporting, comparative view.